

סוכה יז. (משנה) עד יח. (שורה 11)

ביאורים

טומאת מדרס: הזב וחבורתו (זבה יולדת ומצורע) הוא אב הטומאה והוא מטמא כלים המיוחדים לשכיבה או לישיבה או לרכיבה, ועושה גם אותם אב הטומאה, לטמא אדם וכלים. הזב מטמא כלים אלו ב-5 דרכים (הנקראים "מדרס"): עומד, יושב, שוכב, נתלה ונשען.

משנה

אזכור בצד הסכך:

עד 3 טפחים - כשר,
מעל 3 טפחים - פסול.

סכך פסול בצד הסכך:

עד 4 אמות - כשר,
מעל 4 אמות - פסול

דוגמאות לסכך פסול מהצד:

1. בית שגגו נפחת באמצעותו וסיכך על הפחת.
2. חצר המוקפת באכסדרה וסיכך על גבה.
3. סוכה מסוככת שבצדדיה יש סכך פסול.

החידוש בדוגמא 2:
שם הדופן לא נעשתה עבור הסוכה.

החידוש בדוגמא 3:
שם הסכך פסול במהותו (ולא רק בשל דין חיצוני של 'תעשה ולא מן העשוי').

שיעור שאזכור פוסל:

3 טפחים (משום לבוד)

שיעור שסכך פסול פוסל:

השיטה המאחדת

רבה (לפי סורא) ורבה (לפי נהרדעא):

בכל מקום: 4 אמות. (הלכה למשה מסיני)

השיטה המפצלת

רבה (לפי סורא) ושמואל (גם לפי נהרדעא):

באמצע: 4 טפחים (שיעור מקום חשוב).

בצד: 4 אמות (הוא נחשב דופן עקומה).

המשנה שדיברה על 4 אמות לכול סכך פסול התייחסה רק לדופן עקומה

המשנה שדיברה על 4 אמות התייחסה רק לדופן עקומה

סוגיית סורא

קושיית רבה על השיטה המפצלת:

המקרה: סכך פסול ברוחב של כמעט 4 טפחים, ולידו אזכור ברוחב של כמעט 3 טפחים

הדין: הסכך הפסול לא מצטרף לאזכור

לפי השיטה המאחדת - הדין מובן:

מדובר בשיעורים **השונים במהותם** (4 אמות לסכך פסול 31 טפחים לאזכור) - לכן **מובן** למה אינם מצטרפים

לפי השיטה המפצלת - הדין קשה:

מדובר בשיעורים **הדומים במהותם** (4 טפחים לסכך פסול 31 טפחים לאזכור) - לכן לכאורה הם צריכים להצטרף!

קושיות על השיטה המאחדת

קושיית אביי:
בסוכה קטנה גם אזכור וגם סכך פסול פוסלים ב-3 טפחים - מכאן ששיעוריהם לא שונים במהותם!

תירוץ:
סוכה זו נפסלת בגלל שאין בה שיעור (ולא בגלל שיש חומר פוסל).

קושיית הגמרא:
בגדים **השונים** בשיעוריהם מצטרפים לטמא (טומאת משכב הזב):

תירוץ:
שיעורם שווה בתחום מסויים (טומאת מושב הזב).

סוגיית נהרדעא

בנהרדעא הקשו על השיטה המפצלת (הסוברת שבאמצע סכך פסול פוסל ב-4 טפחים) כמה קושיות ממשניות וברייתות

התירוצים

המשנה (יד.) שאומרת שנסר הרחב 4 טפחים לא פוסל את הסוכה -
מתייחסת למקרה שמונח בצד.

הברייתא (יד:) שאומרת שנסרין (שלפי רב רוחבם 4 טפחים) מצטרפים לשיעור סכך פסול -
מתייחסת למקרה שמונחים בצד, (ולכן הם מצטרפים ל 4 אמות)

הברייתא (יד:) המכשירה סוכה שיש בה 4 טפחים סכך כשר 41 טפחים נסר על פני כל הסוכה -
מתייחסת למקרה שבו באמצע הסוכה (במרחק של פחות מ 4 אמות מהדפנות) יש 8 טפחים סכך כשר.